

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Reaktionen i Frankrig (1874)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 17. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes05-shoot-idm139713219541168/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

var det dog nu den Voltaireske Harmé, der for lang Tid alene havde Ordet.

Disse Aar var Girondinernes Tidsrum, og Girondinismen er det historiske Udtryk for Voltaires Aand.

I en offentlig Erklæring, som er forfattet af Girondinernes berømte Fører Vergniaud, hedder det: «Oprørske Præster forbereder en Rejsning imod Forfatningen; disse Voldsherredømmets frække Drabanter anraaber alle Troner om Guld og Soldater for at generobre Frankrigs Scepter.» Som Minister for det Indre sagde Roland: «Oprørske og hylerske Præster, der dækker deres Planer og Lidenskaber med Religionens hellige Slør, betænker sig ikke paa at ophidse Fanatismen og væbne deres vildledte Medborgere med Utaalsomhedens Sværd.» Ja paa Forslaget om at landsforvise Præsterne talte Vergniaud halvt i Spøg, halvt i Alvor, som kunde man ikke være bekendt at tilføje Udlandet et saadant Onde, som man afstedkom ved at sende det denne Foræring. «I Almindelighed,» sagde han, «gives der ikke noget mere Usædeligt end at sende et Nabofolk de Forbrydere, for hvilke et Samfund vil befri sig selv.» Han trøster sig imidlertid med, at de vil blive modtagne som sande Helgene i Italien og «at Paven i den Foræring af saamange levende Helgene, som vi sender ham, vil se et beskedent Forsøg paa at udtrykke vor Erkendtlighed for alle de Arme, de Ben og de Relikvier af døde Helgene, hvormed han gennem Aarhundreder saa rigeligt har betænkt vor fromme Lettroenhed.»

Ja, tilføjer Girondineren Isnard, den senere Formand for Konventet: «Lad os sende disse Pestbefængte til Roms og Italiens Hospitaller.» Han udvikler, at naar en Præst er fordærvet, er han det aldrig halvt, at det at tilgive Forbrydelser er det Samme som at deltage i dem, at der maa gøres en Ende paa Tingenes Tilstand som den er, og at det er Revolutionens Fjender, der selv tvinger den til at knuse dem. Han udraaber for første Gang det frygtelige Ord, der senere fandt saa mangedobbelt Ekko: «Der behøves ingen Beviser.» Det vil sige, at Præsten burde udjages af Frankrig, saasart der overhovedet klagedes over ham.

Og da der nu ytrede Frygt for ved disse Foranstaltninger at afstedkomme Borgerkrig, holdt den bekendte Girondiner Guadet, Discipel af Holbach, en heroligende Tale, hvori han bl. A. sagde: «Enhver véd, at Præsten er lige saa fejsk som havesyg, at han